

ע"פ 54358/06 - אסמה ג'ראיש נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי בירושלים בשבתו כבית-משפט לעערורים פליליים
לפני כב' סגן הנשיא י' נעם, השופטת ר' פרידמן-פלדמן והשופט מ' בר-עם

עפ"ג 15-06-54358 אסמה ג'ראיש נ' מדינת ישראל

אסמה ג'ראיש

המעורר

על-ידי ב"כ עזה"ד ארז שגיב ו/או יגאל בלוזר

-נגד-

מדינת ישראל

המשיבה

באמצעות המחלקה המשפטית של אגף המכס והמע"מ

פסק דין

סגן הנשיא, י' נעם:

1. לפניו ערעור על גזר-דיןו של בית-משפט השלום בירושלים (כב' השופט י' מינטקביץ), מיום 10.5.15, בת"פ 12-11-22081, לפיו נידון המעורר (נאשם 2 בערכאה קמא) כדלהלן: למסר בפועל לתקופה של 14 חודשים, לשני מסרים על-תנאי לתקופות של שמונה חודשים וארבעה חודשים, ולקנס בסך 50,000 ₪ או ארבעה חודשים מסר תMOREתנו. נאשמת 1 בהליכים בבית-משפט קמא, אשר המעורר היה מנהלה הפעיל בתקופות הרלבנטיות לaiושם (להלן, גם - החברה), נידונה בגזר-הדין האמור לתשלום קנס בסך 50,000 ₪. גזר-הדין הוטל על המעורר, על-יסוד הוודאות בעובדות כתב-אישום מותוקן שהוגש נגדו ונגד החברה, בעבירה של ניכוי תשומות מבלי שיש לגיבוי מסמך כאמור בסעיף 38 לחוק מס ערף נוסף, התשל"ז-1976 (להלן - החוק), במטרה להתחמק או להשתטט מתשלום מס - לפי סעיף 117(ב)(5) לחוק, זאת בנסיבות חמימות לפי סעיף 117(ב)(3) לחוק.

2. הוודאות של המעורר בבית-משפט קמא ניתנה בגדרו של הסדר טיעון, לפי תוקנו עובדות כתב-אישום המקורי. במסגרת ההסדר הוסכם, כי המשיבה תעתר ל-15 חודשים מסר בפועל, מסר על-תנאי וקנס; וכי המעורר יהיה חופשי בטיעוני לעניין גזר-הדין. עוד הוסכם, כי הטיעונים לעונש ישמעו לאחר שהמעורר ישלם את קרן המס, קרי - 1,500,000 ₪ עד ליום 28.2.15; ובនוסף ישלם המעורר סכום נוספת של 500,000 ₪, בשל הפרשי הצמדה וריבית, תוך 24 חודשים, לרבות סכום של 20,000 ₪ "קנס פסילת ספרים". כן הובהר במסגרת ההסדר, כי הסכומים האמורים ישולמו ללא זיקה לסכום הקנס שיוטל על המעורר בגדרו של גזר-הדין. במסגרת ההסדר הודיעו הצדדים לבית- המשפט, כי ככל שהמעורר לא ישלם את הסכום של 1,500,000 ₪ עד ליום 28.2.15, יבוטל ההסדר.

3. להלן עובדות כתוב-האישום המתווך העומדות ביסוד ההודהה וההרשעה. המערער היה, כאמור, מנהלה של החברה בתקופה הرسلנית. במהלך התקופה שבין חודש ינואר 2008 לבין חודש פברואר 2011, כלל המערער בדיווחיו לרשויות מע"מ, כמו תשומות, סכומים הנקובים בחשבוניות על-ידי החברה "שנון יוסף בע"מ" ו"רק טכנולוגיות בע"מ", בסך כולל 1,500,000 ש"ח, כדי להקטין את הכנסתה החייבת במע"מ של החברה (להלן - החשבוניות הפיקטיביות). בפועל, לא נעשתה כל עסקה בין העובדים ששמותיהם הופיעו על-גבי החשבוניות הפיקטיביות לבין החברה. למעשה, המתווכים לעיל ניכתה החברה, באמצעות המערער, מס תשומות מבלי שהיו בידי חשבוניות כדין, זאת בכונה להתחמק מתשלום מס, ובנסיבות מחמירות שהתבטאו בשיעור סכום המס.

4. בפרשת גזר-הדין הודיעו הצדדים הצדדים, כי המערער והחברה שילמו את חוב המס, ועל-כן עטרה המשיבה להשית על המערער עונש של 15 חודשים מאסר בפועל, בצד רכיבי הענישה הנוספים שהוסכמו בהסדר הטיעון. ב"כ המערער ביקש מבית-משפט קמא להימנע מלחשית על מרשו לרצוי של ממש, ועתר להטלת מאסר שירוצה בעבודות שירות; זאת בהתחשב - בהודאותו של המערער וברחרטה שהביע על מעשיון; בנסיבות האישיות, ובכלל זה במצבו הבריאותי ובפגיעה הקשה בעסקיו; וכן בעובדה ששילם לרשויות המס סכום ניכר במסגרת הסרת מחדלו.

5. בגזר-הינו עמד בית-משפט קמא על חומרת העבירה ונסיבות ביצועה, ובכלל זה - ההיקף הניכר של התשומות שנוכו שלא כדין, ביצוע העבירות בצורה שיטתיות ומאורגנת תוך שימוש בחשבוניות פיקטיביות רבות, וכן הימשכות המעשים לאורק תקופה של מעליה שלוש שנים. לנוכח חומרת העבירות ונסיבות ביצוען, ועל-רקע אמות המידה העונשיות שנקבעו בפסקה, קבע בית-משפט קמא, כי מתחם הענישה ההולם הוא מאסר בפועל הנע בין לבין שלוש שנים מאסר. בכל הנוגע לעונש המתאים בתוך מתחם הענישה ההולם, התייחס בית-משפט קמא להודאותו של המערער, אם כי זו באה רק לאחר דיונים רבים בסוגה של פרשת התביעה, והעיר בעניין זה כי יותר משהודהה מלמדת על חרתה, היא מצביעה על הערכתו של המערער את עצמת הראיות וסיכון הרשעה. עם זאת, הדגיש בית-משפט קמא, כי היה בהודאה כדי לחסוך זמן שיפוטי לא מבוטל. בנוסף התייחס בית-משפט קמא לטענת המערער בדבר הנזקים שנגרמו לעסקיו בשל ניהול ההליכים; ובהקשר זה קבע, כי "הדבר נובע מגוון סיבות ומשתנים, שאינם בהכרח ניהול התיק הפלילי". בנוסף התייחס בית-משפט קמא להסרת המחדל על-ידי המערער והחברה. בעניין זה ציין בית-משפט, כי להסרת המחדל יש אמונת משקל לא מבוטל בגזר-הדין, והדבר אף בא לידי ביטוי בהסדר הטיעון, שיצא מהנחה שהמעערער יסיר את המחדל; אך אין בה כדי לפטור את המערער מעונש של מאסר בפועל, כפי שנקבע לא אחת בפסקה. בית-משפט קמא התייחס בגזר-הדין למצבו הבריאותי של המערער, ובכלל זה בעיות בעיניהם ומחלת מעיים דלקתית; אך הדגיש, כי אין בנסיבות אלו כדי להביאו, כלשונו, "להקלה של ממש עם הנאשם". בקביעת העונש

המתאים, בתוך המתחם של שנה עד שלוש שנים מאסר, שב והתייחס בית-משפט קמא להסכמה של המשיבה בגדרו של ההסדר להסתפק ב-15 חודשים מאסר בפועל, ובהקשר זה ציון: "לאחר שנתי דעתו למכלול הנسبות המקילות ובהתשלום חוב המס והודאת הנאשימים, ראייתי כי העונש לו עותרת המאשימה סביר בנסיבות העניין ומבטא באופן הולם את מכלול השיקולים הפועלים לצמיתות הנאשימים. לא ראייתי כי יש מקום להביא את הנسبות המקילות בחשבון פעמי שנייה, בקביעת העונש בתוך המוסכמת, שכן אותן הנسبות - תשלום חוב המס והודאה - היו תנאי מוקדם להסדר". לפיכך גזר בית-משפט קמא על המערער מאסר בפועל לתקופה של 14 חודשים, לצד רכיבי העונשה הנוספים שצוינו לעיל.

6. בהודעת העורען מלין המערער על חומרת רכיב המאסר בפועל שהושת עליו בヅר-הדין. ערעוורו מופנה הן כלפי מתחם העונשה שנקבע, והן נגד העונש המתאים שנקבע בתוך המתחם. בכל הנוגע למתחם העונשה גרס המערער, בין-השאר, כי היה מקום להתחשב בטענתו, לפיה מדובר היה בהנפקת חשבונות "זרות", ולא חשבונות "פיקטיביות" לחלוtin, שכן בוצעה עבודה "כנגד החשבונות האמורים" (כלשונו) באמצעות קבלני משנה אחרים, אם כי כאמור אותם קבלני משנה לא היו אלה שהנפיקו את החשבונות. בנוסף טען, כי לנוכח נסיבות ביצוע העברות ומדיניות העונשה הנוהגת, מתחם העונשה נע בין מאסר בעבודות שירות לבין מאסר בפועל. בכל הנוגע לעונש המתאים, טען המערער כי בית-משפט קמא לא נתן את המשקל הראו להודאותו, לחרטה שהביע על מעשיו, לעובדה שהסיר את המחדל ושילם לרשות המס סכום לא מבוטל העומד על 2,000,000 ₪ (קרן לרבותRibit והפרשי הצמדה), וכן לפגיעה המשמעותית שנגרמה לחברה. הוא הפנה לפסיקה, לפיה להסרת המחדל בעבורות מס, יש נפקות משמעותית לעוניין העונש. בנוסף גרס המערער, כי יש להקל בעונשו מחמת אכיפה ברנית. בהקשר זה טען, כי הבעלים של חברת "שנון יוסף בע"מ", מר שנון יוסף, והבעלים של חברת "רק טכנולוגיה בע"מ", מר ابو אלהוואר, כמו-גם מפיצי החשבונות הפיקטיביות, לא הוועמדו לדין עד עצם היום זהה. על-יסוד האמור ביקש המערער להקל בדין; ולהסתפק בהטלת מאסר בעבודות שירות, או מאסר בפועל לתקופה קצרה מזו שהוטלה עליו.

7. המשיבה גורסת, כי אין עילה להתערב בヅר-הדין, מכלול טעםיה של הערכאה הדינית.

8. במהלך הדיון השיבה ב"כ המשיבה לטענה בדבר אכיפה ברנית. בעניין חברת "שנון יוסף בע"מ", ציינה ב"כ המאשימה, כי התיק נשאר תלוי ועומד במחלקה המשפטית של אגף המכס והמע"מ במחוז המרכז וטרםטופל עד למועד הדיון בערעור. היא אישרה, כי הטיפול בעניינה של חברה זו נגע בשינוי ניכר, שכן למרות שהעברות בוצעו בשנים 2008-2011, והתיק הועבר למחלקת המשפטית עוד בשנת 2012, טרם נתקבלה החלטה בדבר העמדה

לдин, הן בעניין הבעלים הרשומים של החברה, יוסף שעון, שהיה למשתתף "הפרונט", ושימש עדות תביעה בהליך שלפניו; והן לגבי מי שהפעיל את החברה בפועל, מר יוסף חרבט, אשר נתגלו קשיים בחקירותו עקב שני אירועים מוחיימים בעבר. בכל הנוגע לחברת השניה מנפיקת החשבונות, חברת "רק טכנולוגיות בעמ", צינה ב"כ המשיבה, כי התקיק נגד הבעלים הרשומים של החברה, מחמוד ابو אלהוא, שימש עדות תביעה בהליך הנדון, נסגר מחלוקת חוסר ראיות, שכן לא נמצא כל ראיות המפלילות אותו במעורבות ביצוע העבירות; וכי נגד מי שהפעיל את החברה, מר אחמד רומי, תושב איזור יהודה ושומרון, טרם ננקטו הlicים, שכן להלא לא אותו והוכח "cdrush לחקירה". בהודעה משלימה בכתב, שהוגשה לבית-המשפט לאחר תום השמעת טיעוני הצדדים, צינה ב"כ המשיבה, כי מבירור שערכה עם הפרקליט המטפל בתיק חברת "שעון יוסף בעמ", עולה כי רק לאחרונה נתקבלה החלטה להגיש כתב-אישום נגד החברה ומנהלה הרשומים, מר שעון יוסף, בכפוף לשימועו; וכן להשלים חקירה בעניינו של יוסף חרבט, בשל מצבו הרפואי, ולאחר החלטה נוספת בעקבות העמדתו לדין, לאחר שתושלם החקירה.

בתגובה משלימה מטעם המערער להודעה האמורה, טען המערער, כי הودעת המשיבה מאשחת את טענתו בדבר אכיפה בררנית של הדין כלפי בעניין הפרשיה הנדונה, למצער - בכל הנוגע לחברת "שעון יוסף בעמ", זאת נוכח השינוי רב השנים בקבלת ההחלטה בעניינים של המעורבים הנוספים, אשר נתקבלה רק בעקבות הטענות שהעלתה בגדרו של ערעור זה. לטענתו, הימנעות מהעמדת המעורבים הנוספים לדין במשך שנים כה רבות, הן מאז ביצוע העבירות (בשנים 2008-2011), והן מהשלב שבו הועבר תיק החקירה לתביעה בשנת 2012, מהווה טעם נוסף להקללה בעונשו.

9. כבר דובר רבות על חומרתן של עבירות המס ועל הנזק שהן מسببות למدينة ולחברה; ובקשר זה נפנה לדברים שהשענו לאחרונה בעפ"ג 15-12-8461 מוחמד דענה נ' מדינת ישראל (19.4.16). עבירות המס, המסבירות נזק למدينة ולחברה, הן חלק מהבעיות הכלכליות הכלכלית המכוננת לפגוע הציבור בכללותן. הן ש侃ולות לשילוח-יד לקופה הציבורית, משבשות את פועלתו התקינה של מגנון גביית המיסים, פוגעות במרקם המדינה ובפעילותן של הרשותות הציבוריות הממומנות מכיספי המיסים וחותרות תחת אמון הציבור בערך השוויון בנשיאות נטל חובות המס (עפ' 624/80 נחרת ויס ארנסט בעמ נ' מדינת ישראל, פ"ד לה(3) 211 (1981); רע"פ 512/04 ابو עביד נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(4) 381 (2004); רע"פ 5060/04 הגואל נ' מדינת ישראל (24.2.05); עפ' 3151/13 عبدالלה נ' מדינת ישראל (28.10.14)).

נפסק, לא אחת, כי בעבירות כלכליות - בכלל, ובUBEITS מס - בפרט, גובר משקלם של האינטראס הציבוריים

שבהחרמה בענישה ושל שיקולי ההרטהה, על-פני נסיבותו האישיות של הנאשם (רע"פ 254/06 קעדאן נ' מדינת ישראל (20.6.06); רע"פ 3641/06 מנחם צ'זקס נ' מדינת ישראל (28.8.06); ורע"פ 7135/10 חן נ' מדינת ישראל (3.11.10)). נוכח חומרת העבירות הנדונות, הנזק שהן מסבות לאוצר המדינה, קלות ביצוען והקשי בחשיפתן ובאייתור מבצעיהם -מן הרואין להטיל בגין עונשי מאסר בפועל ממושכים מצד קנסות כבדים. עמדת עונשיות זו מתחייבת בעיקר משיקולי גמול והרטהה (ע"פ 6474/03 מלכה נ' מדינת ישראל, פ"ד נח(3) 721 (2004); רע"פ 1546/05 שמחוני נ' מדינת ישראל (22.3.05); רע"פ 4563/11 חברת קוסטה קובלנות בע"מ נ' מדינת ישראל (19.6.11); ורע"פ 977/13 משה אודיז נ' מדינת ישראל (20.2.13)); זאת אף אם מדובר בנאיםים ללא הרשות קודמות ובמי שהתנהלו באופן נורמלי במהלך השנים (ראוי והשו: ע"פ 2919/02 אלוני נ' מדינת ישראל (1.10.02)). עם זאת, גם במסגרת מדיניות הענישה המחייבת האמורה, נדרש בית-המשפט בגדרה של הענישה האינדיבידואלית, לאזן בין שיקולי הכלל לבין שיקולי הפרט (רע"פ 5060/04 בעניין הגואל, לעיל). בנוסף, יש להתחשב לפחות בעניינים של נאיםים המודים ביצוע העבירות, מביעים חריטה עליהם ומביאים לחסכו ניכר בזמן שיפוט; וכן, ובicular, כאשר הללו מסירים את המחדל ומוסלקים חובם לרשויות המס עד ליום גזר-הדין (רע"פ 1546/05 בעניין שמחוני, לעיל), אם כי הסרת המחדל היא גורם מקל אך לא מכريع, שכן אין מדובר במקרה חסד שעשו הנאיםים אלא בפירעון של חוב שניית היה לגבות מהם גם בדרכים אחרות (ע"פ 2407/05 רונן מנ' נ' מדינת ישראל (11.7.05)). מדיניות ענישה מחייבת זו, המחייבת הטלת מאסרים בפועל, הצד קנסות מכבים, מיושמת הן בעבירות של העלומות מס לפי פקודת מס הכנסת והן בעבירות על חוק מס ערך נוסף. על-ruk העמור, מוטלים בדרך כלל עונשי מאסר ממושכים בגין עבירות מס; כאשר מובן, כי ככל מקרה נבחן בהתאם לנסיבות הקונקרטיות שלו ולנסיבותו האישיות של הנאשם.

10. סבירים אנו, כי לא קמה עילה להתערב בתחום הענישה שנקבע על-ידי הערכאה הדינית, זאת נוכח חומרת העבירות ונסיבות ביצוען. כפי שציין בית-משפט קמא, חומרת הנסיבות מתבטאת - הן בשיעורו הניכר של מס התשומות שנוכה שלא כדין, בין אם מדובר בחשבונות פיקטיביות ובין אם מדובר בחשבונות "זרות", זאת מתוך כוונה להתחמק מתשלום מס בסכום כולל של 1,500,000 ₪; הן בביטוי המעשים בצורה שיטית ומאורגנת אגב שימוש בחשבונות פיקטיביות רבות; והן בהישנות המעשים לאורק תקופה ממשוערת של למעלה משלוש שנים. על-ruk העמור, ולאחר מדיניות הענישה הנהוגת אשר הובאה בפסקה שציינה על-ידי בית-משפט קמא, כמו-גם בפסק-דין שניינו על-ידיינו בתיקים אחרים, לא קמה עילה להתערב בתחום הענישה שנקבע על-ידי בית-משפט קמא, דהיינו - מאסר הנע בין שנה לבין שלוש שנים, הצד רכיבים של מאסר על-תנאי וקנס. בכל הנוגע לעונש המתאים בתחום המתחם, סבירים אנו, כי בנסיבותו הקונקרטיות של המקרה, יש מקום להקלת-מה ברכיב המאסר בפועל. אמנם, בקיעת העונש אין בית-משפט קמא בין מכלול השיקולים הרלבנטיים, ובכללם - הودאותו של המערער, אם-כי זו ניתנה בשלב מתקדם של ההלכים בתום פרשת התביעה; נסיבותו האישיות, ובכללן - מצבו הרפואי וקריסת עסקיו; וכן, ובicular, הסרת המחדל.

עם זאת, סבירים אנו, כי בנסיבותיו הספציפיות של תיק זה ניתן להסתפק בהטלת מאסר בפועל ברף התחthon של המתחם, קרי 12 חודשים, חלף 14 החודשים שנגזרו. למסקנה זו הגענו, בין-השאר, הן לאור העובדה שהמערער הסיר את מלאו המחדל בסכום ניכר של 2,000,000 ₪ הכספי את שיעור המס בתוספת הפרשי הצמדה וריבית; הן בשל השינוי הניכר של שנים ארוכות בהליך האכיפה נגד המעורבים הנוספים בעירה, הקשורים בחברת "שונן יוספ בע"מ", אשר ה恰恰לה בעניינם עוכבה במשך מספר שנים, ללא כל הסבר מניח את הדעת, ונתקבלה רק לאחר הדיון בערעו, בעקבות העלאת טענת האכיפה הברורנית על-ידי המערער, והן לנוכח מתهام הטיעון לעונש שהוסכם עליו בהסדר הטיעון,יפוי הגבילה עצמה המאשימה לעתירה למאסר של 15 חודשים.

11. על-יסוד האמור לעיל, הערעור על גזר-הדין מתקיים באופן חלקי, באופן שרכיב המאסר בפועל עומד על 12 חודשים, חלף 14 חודשים. יתר רכיבי גזר-הדין יוויתרו על כנמו.

המערער יתייצב לריצוי המאסר בפועל ביום 26.6.16 בשעה 9:00 בבית המעצר "ניצן" שבמחוז כלא "אילון".

המציאות תמציא עותקים מפסק הדין לבאי-כוח הצדדים.

ניתן היום, כ"ז ניסן תשע"ז (4.5.16), בהיעדר הצדדים (על-פי הסכמתם).

משה בר-עם, שופט

רבקה פרידמן-
פלדמן, שופטת

יורם נעם, סגן נשיא